

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

VI. Practicæ resolutiones circa prædicta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

CAPVT VI.

Praxis ex Societatis IESV Schola circa materiam de
Actibus humanis.

- §. I. 19. **Q**uis ignorat, qua scire debet, & potest, v. g. tenentur
De igno- **h**omines scire delectationem morosam esse pecca-
rantia. tum, & quando occurrit, aduertere: rogo, an delinquat grauitur
qui consentit, quamuis ignorans, aut non aduertens eius ma-
Salas. litiam? Affirmat Salas 1. 2. tra. 7. 13. d. 8. sect. vltim. num. 37.
Sanch. quia ignorat vincibiliter. At cum Sanchez sum. tom. 1. lib. 1.
cap. 16. num. 21. assero non delinquere, quia ad ignoran-
tiam vincibilem, & peccaminosam præter obligationem ad-
uertendi requiritur ante consensum expressa aliqua cogita-
tio, & consideratio actualis malitiæ, aut periculi, vel saltem
expresse aliqua dubitatio. Nam si de malitia operis nulla
suspicio vel scrupulus grauis veniat in mentem, opus in
quantum malum non erit voluntarium: cum nulla ratione
fieri possit, voluntatem annuere malo, quod intellectus non
præcognouerit.
20. **C**ulpabilis ignorantia mysteriorum fidei, & aliorum,
qua per se sciri præcipiuntur, seu negligentia ea cognoscendi, est
ne peccatum graue? Est planè, & distinctum ab eo cuius est
causa, contra specialem virtutem studio sitatis, quæ modera-
tur sciendi appetitum iuxta peculiare materias, & personas.
Sic Vasquez 1. 2. d. 126. c. 3.
- Vasq. 21. **V**incibilis ignorantia excusat ne à transgressione legis
Sanch. humane? Sanchez sum. tom. 1. lib. 1. cap. 17. num. 9. asserit ex-
cusare, si non sit affectata, seu crassa; quia lex humana non
Palao. obligat cum tanto rigore. At Palao tom. 1. r. 16. 2. d. 1. punct. 16.
num. 3. negat; quia tota materia transgressionis in hoc casu
consistit in negligentia culpabili sciendi præceptum.
22. **I**gnorantia vincibilis excusatne à censuris, & pœnis spi-
Sanch. ritualibus? Sanchez de Matr. tom. 3. lib. 9. d. 32. n. 31. affirmat,
sue sit ignorantia facti, sue iuris. Et si pœna lata sit contra
scienter violantes, aut præsumentes excusat etiam crassa,
& supina, imò probabiliter affectata. Quæ omnia procedunt
de ignorantia solius pœnæ stante scientia præcepti; quia non
satis est ad incurrendam censuram, me scire, opus esse pro-
hibitum, nisi etiam sciam sub censura prohiberi.
23. **N**um casuum reseruatio locum habeat in ignorante?
Lugo. Cardin. Lugo de Pœn. disp. 20. sect. 2. num. 11. distinguit. Si in
pœnam

pœnam imponitur referuatio, non habet locum in ignorante; si in medecinam, v. g. quando ad prudens Ecclesiæ regimen facultas limitatur confessariis, ab ignaro etiam incurritur Scio Bonacinam & alios referuationem inter odia connumerare, vnde possem inferre nullam referuationem locum habere posse in ignorante: non tamen audeo à communi recedere.

24. Vouet quis sub peregrinationis pœna non fornicari, immemor voti delinquit: tenetur ne ad pœnam voti? Respondet Sanchez sum. tom. 1. lib. 4. cap. 22. num. 18. non teneri; quia obliuio, seu inaduertentia inculcata æquiparatur ignorantia. Sanch.

Metum dixisti & à peccato excusare, & irritos efficere contractus: rogo, an ex metu mortis, aut grauis alterius damni, licet sit celebrare Missam sine altari, sine vestibus sacris, seu lumine? Azorius tom. 1. lib. 1. cap. 11. quas. 11. licere ait, si metus à peccato odio Religionis non sit incussus. Poterit sine admitione aqua to. consecrare? Affirmat Becanus tom. 2. tract. 2. cap. 6. q. 4. num. 8. Azor. Poterit sacramenta in materia dubia conficere? Afferuit Henricquez lib. 1. c. 9. n. 7. quia haud intrinsecè mala. Becan.

25. Licet ne ex metu graui inire Matrimonium, inualidum propter impedimentum dirimens. Licet cum intentione non consummandi. Vasquez 1. 2. d. 161. cap. 3. num. 17. Licet communicare cum excommunicato non tolerato? Licet ex Suario de cens. lib. 6. sect. 3. n. 10. Vasq. Suar.

26. Tenetur ne adultus Eucharistiam, vel Baptismum suscipere cum periculo mortis, si est moraliter certus de contritione? Negat Azorius tom. 1. lib. 1. cap. 11. quas. 2. Affirmat Valentia tom. 3. d. 9. q. 3. par. 1. Azor. Valent.

27. Scio licitum non esse, directè ex metu mortis innocentem occidere: rogo tamen, An liceat occisi carnibus vesci? Licet, quia vel esus carniū non est iure naturali prohibitus, vel non est prohibitus cum vitæ discrimine. Idque siue mors ab intrinseco per fauem imminet, siue ab extrinseca violentia. Sic Lessius lib. 4. c. 3. dub. 2. n. 10. Less.

28. Si contractus lucratiui donationis, seu promissionis ex metu iniusto celebrentur, validi ne? Probabile est, iure nature esse validos. Æquè probabile, inualidos esse, & non parere obligationem nec naturalem; quia ferè omnes Doctores mei asserunt, eum, qui aliquid per vim & metum extorquet, teneri in conscientia restituere; quod falsum esset, si talis donatio transferret dominium, & iure naturali valeret. Attamen Sanchez lib. 4. d. 8. num. 4. huiusmodi contractus graui, Sanch.

& iniusto metu celebratos non solum iure naturæ, sed etiam positivo validos. Ex probabili tamen, quam sequor, opinione altera, existimo promissiones factas latroni propter metum iniustum nullam ex iustitia inducere obligationem: Stuprantem puellam per metum teneri ad restitutionem: Prorogationem cuiusvis iurisdictionis metu extortam iure naturali, & positivo nullam esse: Priuilegia & dispensationes nullas esse, nisi concederentur titulo compensationis ob obsequia exhibita: Renunciationem beneficij metu factam non prodesse ei, qui beneficium accipit: Excommunicationis absolutionem, vel reuocationem censurae metu extortam excommunicato minime suffragari.

29. *Validine contractus onerosi, in quibus datur res pro re, ut sunt venditiones, aut promissiones reciproca; Inualidos, si metu graui, eoque iniusto celebrentur, etiam iure naturæ.*

Rebell. *Rebellus affirmat p. 2. lib. 1. q. 5. concl. 3. n. 15.*

Lessius. *30. Contractus, ex iniusto leui metu incusso, celebrantur validine? Inualidos Lessius lib. 2. cap. 17. dub. 7. n. 46. putat; quia metus leuis aliquando non minus hominem conturbat, quam grauis: & sic eum per iniuriam sua priuat libertate. Ex qua doctrina Lessij infero contractus celebratos cum metu reuerentiali, rescindi posse: & eum, qui commodum inde reportauit, ad restitutionem teneri: vxorem in aliquem contractum consentientem eo quod non audeat contradicere marito timens iurgium, & austerum conuictum, posse reuocare consensum; & eos, qui inde commodum reportarunt, ad restitutionem teneri: obtenta per preces importunas, voluntate concedentis repugnante restituenda esse cum quicquidam limitationibus à Lessio citato expressis.*

Henriq. *31. Irritanturne sponsalia ex graui & iniusto metu iniurata? Assero ex Henriquez lib. 11. c. 9. n. 6. irritari non solum si iuramento firmata non sint, verum licet iuramento fuerint roborata; quia iuramentum metu extortum non confirmat contractum, sed eum in suo valore, ac nullitate relinquit. Obiicis, iurantem soluere vsuras, teneri illos soluere. Fateor, sed ideo teneri affirmo, quia contractus vsurarius prohibetur principaliter ob bonum priuatum: vnde non est paritas cum sponsalibus coactis, quæ ob vtilitatem publicam sunt prohibita. Sanchez de matr. tom. 1. lib. 4. d. 21. n. 3. Adde probabiliter iuramentum extortum non solum non confirmare contractus aliàs prohibitos: verum neque obligare, aut relaxatione indigere. Attamen probabilius Suarium tom. 2. de Rel. lib. 2. c. 11. à n. 14. contrarium asseruisse.*

Sanch.

Suar.

32. *Gravis metus iniuste inferitur non ad contrahendum determinate cum Maria; sed indeterminate & in genere cum una ex filiabus Petri: Matrimonium ne nullum? Negat Azorius* Azor.
tom. 1. lib. 1. cap. 14. q. 11. Ego nullum cum aliis asseruerim, quia Matrimonium non solum debet esse liberum quoad electionem personæ; sed etiam quoad electionem status.

33. *An Matrimonium ex iniusto quidem, sed leui metu contractum sit nullum, quando re vera talis est, ut deficiente metu Matrimonium non fieret? Negat Sanchez* Sanch.
tom. 1. lib. 4. d. 17. n. 6. quia qui ex metu leui operatur, censetur liberè, & voluntariè operari, cum posset metum deponere, & non agere.

34. *Metus iuste inferitur, irritat ne Matrimonium? Minimè. v. g. inuentus in stupro Matrimonium offert, ne prodatur Magistratibus puniendus; Matrimonium est validum, quia iuste prodi poterat. Secus si Matrimonium offerat ob timorem mortis comminatæ, quia metus mortis iniuste incutetur.*

35. *Matrimonium contrahitur ex metu iniusto & graui tantum vnus: potest ne dissolui, resiliente eo, qui metum non est passus. Affirmat Sanchez* Sanch.
d. 15. n. 5. etiam si ipse metum intulisset alteri coniugi. Intulit, ais, iniuriam, quam resarcire debet. certè hæc iniuria, nisi aliud damnum secutum sit, non est tanta, vt aliter quàm per Matrimonium resarciri non possit.

36. *Minatur quis malum, quod iuste ferre potest, absque animo tamen inferendi. v. g. potest quis accusare homicidam iuste: minatur illi, nisi soluas centum argenteos, accusaberis: rogo, an possit retinere sibi centum illos argenteos? Affirmat Lessius* Lessius.
lib. 2. c. 17. dub. 6. n. 42. quia pecunia soluitur, non ad deponendum animum, quem re vera non habet; sed ad cedendum iure accusandi, quod habet, & est pretio æstimabile, siue eo vti intendat, siue non, vnde accedens dolus non est iniustus. Negat Molina Molin.
tom. 2. tract. 2. d. 514. n. 4. quia nummi soluerentur ex metu dolofo. Lessio subscripserim.

37. *Circa Voluntarium tacitum requiro, quonam modo regula illa 43. in 6. intelligenda: Qui tacet, consentire videtur? Consentire tacès videor, si agatur, de meo fauore, & commo-* §. 4. De Vo-
do: non item si de incommodo. v. g. si aliquis mihi promittat, aut donet, taceo, nec contradico: acceptare censeor. At si luntario tacite.
quis à me sibi rem donari postulet, tacens non ideo censeor assensum præbere. Item tacens videtur consentire, si consentire volens negare, vel contradicere deberet, non autem si contradicere, aut respondere non teneretur: Ex Laymano, & Laym- Laym.
aliis.

alijs. Reus à iudice legitime interrogatus ad obiecta respondere. tacet: quid? Fateri præsumitur. Sedens in Capitulo iniquæ constitutioni non reclamatur: consentire ne videtur? Ita planè si vtiliter reclamare possit. Quod verum existimo in ordine ad incurrendum peccatum, aut pœnam: non ad valorem electionis; quia in re graui, & communitati præiudicante taciturnitas non debet haberi pro consensu.

38. An scientia, & patientia Prælaci consensus aestimetur?

Ita quidem, si contradicendo, absque scandalo, alteriusvè mali periculo impediri res possit: non autem, si facile non possit impediri. v.g. Prælatus habens potestatem dispensandi, scit subditum suspensum, vel irregularem (præsumentem ex iusta causa Prælatum scire, & annuere (confessiones audire:& non prohibet; censetur hoc ipso velle dispensare. Ita Lay-

Laym.

mann.

§. 5. 39. Certum planè, ut dixisti, circumstantias mutantis spe-
De cir-
ciem necessariò exprimendas in confessione, cum addant nouam
cunstan-
malitiam moralem: rogo, An idem asserendum de circumstantiis
tans pec-
notabiliter aggravantibus? Affirmat Suarez 3. p. tom. 4. d. 22.
catorii. sect. 2. Negatiuæ tamen sententiæ cum Vasquez 3. p. tom. 4.
Suar. q. 91. a. 1. dub. 3. n. 3. hæreo; quia nullum extat præceptum de
Vasq. his circumstantiis explicandis. Nam de iure diuino solum tenemur omnia peccata mortalia confiteri, quæ omnia confiteri possumus sufficienter absque his circumstantiis. v. gr. commisi furtum mortale toties, non exponendo furti quantitatem. Præterea Tridentinum sess. 14. cap. 5. assignans necessaria ad confessionem asserit explicandas circumstantias speciem mutantis: nec aggravantes addit aperiendas; proinde virtualiter abnegat. Excipio tamen hinc circumstantiam

quantitatem
ac velut

quid, seu circa quid, si attingat integritatem obiecti principalis, aut substantialis admodum. v. gr. quod decem millia furatus sis: quod incestum in primo consanguinitatis gradu commiseris: quod totam domus familiam tanto numero hominum constantem occidere proposueris: quod per integri diei spatium sine interruptione delictum committere meditatus fueris. Collegi ex Laymano, Vasquez, & alijs: Quæ de circumstantiis notabiliter aggravantibus dixisti, procedunt ne in circumstantiis notabiliter minuentibus? Procedunt. Vnde puella, quæ metu mortis, alterius libidini consentit, non tenetur circumstantiâ metus quæ imminuit, exponere. Vasquez citat.

Laym.

Vasq.

40. Tenentur ne sponsi de futuro fornicationis rei exprimere sponsalium circumstantiam? Minimè, quia hæc non efficit adul-

Henriq; terium. Henriquez lib. 11. c. 13. n. 4.

41. Tenetur

41. Tenetur ne qui primò dedit operam fornicationi? Tenetur fœminæ ob integritatis, seu claustrum violationem. At mares iudico non teneri, sicut non tenetur primò post Baptismum peccans exprimere circumstantiam innocentiae baptismalis amissionis, quod est maius damnum. *Integritatem vir amittit.* Fateor, sed quæ non est corporali æstimabili adeò claustrum munita. Hæc ex *Suario 3. part. d. 22. sect. 4.* Attamen probabilius puto cum *Vasquez opusc. de restit. c. 3. §. 2. dub. 1. num. 6.* nec fœminam teneri licet sit sub cura parentum, quia dum Virgo sponte consentit, eius fornicatio non est stuprum; non facit sibi iniuriam nec parentibus, cum sit domina suæ integritatis virginalis. *Quidnam de raptu, cui ipsa consentit? Fagundes p. 2. lib. 4. c. 3. num. 17.* asserit non teneri eam circumstantiam aperire; quia cessante iniuria contra iustitiam, quæ requiritur ad stuprum, vel raptum, non dicitur fœmina rapta, aut stuprata.

42. *Necessarium ne explicari in confessione eunuchum fœminam cognouisse?* Aperienda impotentiae circumstantia, quæ talem copulam fecit esse contra naturam. *Henriquez lib. 5. c. 6. n. 3. & Filliucius tom. 1. tract. 10. p. 2. c. 1. n. 23.*

43. *Furatur quis rem proximi, quam ex officio tenetur custodire: teneturne exponere officij circumstantiam, v.g. tutoris, &c.* Non, quia hæc circumstantia non variat speciem, imò nec aggravat notabiliter. *Henriquez lib. 2. cap. 6. num. 3.*

44. *An in Sodomia explicanda sit sexus circumstantia: aut in bestialitate animalium genera?* Minimè, quia tales differentiae sunt materiales, & in genere entis: non formales, & in genere moris. *Filliucius tom. 2. tract. 30. c. 7. num. 131.* sufficit ergo dicere, Peccavi in Sodomia, vel in bestialitate.

45. *In Sodomia ne necessum est exponere cognationis gradum?* Aliquis putavit cognationem in linea recta explicandam, quia mutat species. Existimo satis esse dicere: Coiui cum consanguineo, aut cum affine, quia nec miscetur caro, nec contrahitur affinitas, nec linea variat speciem. *Committit quis Sodomiam cum à se baptizato, vel adoptato.* Haud tenetur circumstantiam aperire, ut *Azorius* asseruit citat.

46. *Explicandusne gradus in Incestu?* Probabile est inter cognatos non solum explicandam esse lineam, sed & gradum; & Incestum cum matre differre specie ab incestu cum sorore, aut filia propter grauissimam violationem pietatis. At *Hurtado d. 9. de sacr. poen. dist. 4.* probabiliter docet esse eiusdem speciei incestum in eodem gradu, & linea; quamvis eo grauiolem, quo gradus est vicinior stipiti. Satis dicere: *Rem habui*

habui cum consanguinea in linea recta. Scio Caietanum asseruisse, etiam in diuersa linea specie incestum non differre, quare satis dicere: *Commisi incestum toties.*

47. *Delinquit foemina cum Sacerdote Religioso; est necessarium circumstantiam sacerdotij, ac Religionis explicare? Sufficit alteram manifestare; quia vota solemnia castitatis, quae emittuntur tam in professione Religiosa, quam in sacrorum ordinum susceptione sunt eiusdem speciei.* Sic Sanchez tom. 2. de matr. lib. 7. d. 27. n. 27. Sufficitne dicere, *rem habui cum habente votum castitatis?* Negat Pallao, sed alij probabiliter affirmant.

48. *Occidit foemina virum, ut nuberet cum Amasio, & postea fornicata est cum eo, debet ne huiusmodi exponere in confessione hanc circumstantiam?* Affirmat Henriquez lib. 5. c. 6. n. 3. quia eo pacto, quo tale crimen est impedimentum Matrimonij, est etiam constitutum speciale talis fornicationis in gradu peiori. Haerec Lessio lib. 4. cap. 3. dub. 6. num. 45. neganti, dum asserit, impedimenta Matrimonij, quae imposita sunt in poenam delicti, & non habent speciale motuum virtutis, non addere nouam malitiam fornicationi in confessione exprimendam.

49. *Rem habuit quis cum Turca, Iudaea, aut Haretica: necesse ei exponere disparitatis cultus circumstantiam?* Affirmat Lessius lib. 4. cap. 3. dub. 6. num. 43. quia huiusmodi concubitus ad sacrilegium reducitur. Sentio cum Azorio p. 3. lib. 3. cap. 29. quas. 3. hanc circumstantiam speciem non mutare, sed tantum aggrauare fornicationis speciem, vnde secluso scandalo, subuersionis periculo, Religionis contemptu, & reservatione Episcopali, satis dicere: *Fornicatus sum toties.*

50. *Morosè quis delectatur de virgine absque intentione inferendi vim: tenetur ne explicare virginitatis circumstantiam?* Negatiuè respondeo cum Lessio lib. 2. cap. 10. dub. 1. num. 8. quia non expetit libidinem cum iniuria. Addiderim defloreatorem virginis sponte consentientis non teneri circumstantiam virginitatis explicare; quia consentiente illa, non adest stuprum. Idem de raptu foeminae consentiente, afferendum est.

51. *Confessarius rem habens cum poenitente, debet ne exponere filiationis spiritualis circumstantiam?* Asserit Filliucius tom. 1. tract. 10. cap. 5. num. 187. de Confessario praesenti, qui actu illius confessionem reciperet, non de eo, qui alias recepit; quia praesens Confessarius, qui in actu confessionis, vel

imme

immediatè post delinquit, iniuriam specialem infert Sacramento. At qui aliàs receperit confessionem, liber adest, cum sacramentum pœnitentiæ propriè spirituales cognationem non inducat.

52. In Iactantia de mortali opus est exponere speciem peccatorum? Afferit Sanchez *sum. tom. 1. lib. 1. cap. 3. num. 13.* At *Sanche* tanti viri venia, si Iactantia non fiat cum complacentia & approbatione efficaci, ac ratificante, crediderim necessarium non esse speciem peccati exponere; quia omnis Iactantia de peccato mortali est eiusdem speciei, quatenus peccata mortalia assumuntur, vt instrumenta ad gloriam comparandam.

53. Explicandane in iniurijs, in detractionibus, in iudicijs temerarijs species? Sufficit dicere: Toties proximum iniuria affeci: Toties detraxi, seu temerè iudicavi; quia omnes iniuriæ sunt eiusdem speciei. *Fagundez part. 2. lib. 3. cap. 5. n. 3.* *Fagund.* An non diffamare aliquem dicendo falsum, differt specie à diffamatione, dicendo verum occultum? Ita planè, quia illud opponitur iustitiæ, hoc charitati. *Granadas 3. p. cont. 7. tract. 9.* *Granad.* *d. 9. sect. 3. num. 20.* At conueniunt in ratione formali, quæ est intentio auferendi alteri famam. Porro in iudicijs temerarijs, quamuis alioqui sit iudicium physicè diuersum: Clericus furatur: Laicus est hæreticus; tamen sunt iudicia eiusdem speciei atomæ in genere moris contra iustitiam commutatiuam prohibentem lædi famam alterius extrinsecè per iniurias, aut detractiones: intrinsecè per iudicia temeraria.

54. Debet quis odio graui delinquens, speciem exponere: odio persecutus proximum circa vitam, seu circa famam? Eiusdem speciei legi apud Bonacinam; quia hæc sunt volupta sub vna formali ratione nocendi proximo. Ast cum *Suario de Suario* *charit. d. 6. sect. 2. num. 2.* affirmo diuersa esse speciei peccata odij circa vitam, & circa famam ad diuersa præcepta attinentia; quia alioqui qui cogitatione delinquit contra quintum, & contra octauum præceptum, sufficienter exprimeret fatus bis contra vnum, aut alterum deliqui.

55. Apostata, qui in totum recedit à fide, tenetur exprimere apostasiam? Sufficit se hæreticum profiteri; quia apostasia ab hæresi specie non differt: sed secundum magis & minus: nam apostata recedit in toto, hæreticus in parte. *Sanchez sum. lib. 1. cap. 7. num. 17.* Exponenda ne hæresis species? Non; quia omnes se habent materialiter ad speciem peccati. *Reginaldus tom. 2. lib. 6. c. 4. n. 114.* *Regin.*

56. Sufficit fornicario dicere se deliquisse contra castitatem, cum soluta, non exprimendo fornicationem? Asserunt aliqui apud Turrianum de Pœn. quest. 9. art. 2. d. 29. dub. 2. ad arg. 5. Non improbat ipse, sed vsui in contrarium agentis hærescimus.
- Turriã.
57. Furatur quis in loco sacro: si res est sacra proculdubio exponenda est circumstantia. At si prephana sit res; v. g. crumena orantis in Ecclesia, explicanda ne? Etiam si res furtiua prophana sit, exponendam sacri loci circumstantiam, Suarius tom. 1. de Relig. lib. 3. cap. 4. num. 7. affirmat probans Ioannis Papæ sententiam cap. quisquis, q. 9. sacrilegium committitur auferendo sacrum de sacro, vel non sacrum de sacro, aut sacrum de non sacro. At tamen *to vel non sacrum de sacro* exposuerim, si res non sacra sit in Ecclesia velut sub illius potestate ratione custodiæ, pignoris, mutui, vel depositi. Verum si adesset solum per accidens, vt in casu proposito, existimo non esse sacrilegium, quia talis fur haud specialem iniuriam Ecclesiæ infert.
- Suar.
58. Furatus quis rem sacram de loco sacro, satisfacit dicendo: Furatus sum rem sacram, vel Furatus sum de loco sacro? Ita planè; quia vtrumque est eiusdem speciei contra Religionis virtutem. Fagundez p. 2. lib. 4. c. 5. n. 21.
- Fagund.
59. Copula illicita in oratorio alicuius domus, in sacristia, in cubiculis aut aliis locis Regularium, in campanarum turri, aut in porta Ecclesiæ forinsecus est ne sacrilegium in confessione explicandum? Non; quia per locum sacrum solum corpus ipsum Ecclesiæ consecratæ, aut benedictæ intelligitur. Ita Azorius p. 3. lib. 3. cap. 27. q. 13.
- Azor.
60. Tactus impudici in loco sacro habent ne specialem malitiam in confessione aperiendam? Asserit Suarius tom. 1. de Relig. lib. 3. cap. 7. num. 11. quia licet non extet præceptum Ecclesiasticum nisi de sanguinis, & seminis effusione; prohibet vis legis naturalis in Ecclesia fieri actus turpes ob reuerentiam loci. Attamen probabiliter iudicari malitiam sacrilegij non confurgere ex lege naturali, sed ex Ecclesiastica prohibente sacra fieri, & diuina officia recitari in Ecclesia post sanguinis, seu seminis effusionem. Vnde si tactus impudicos pollutio comitata non est, haud opus exprimi circumstantiam loci. Ex Vasquez in 1. 2. tom. 2. q. 72. art. 6. d. 98. cap. 3. num. 4. Addo ex eodem num. 6. nec pollutionem occultam in Ecclesia esse sacrilegium; quia ideo effusio seminis in Ecclesia est sacrilegium, quod polluat Ecclesiam, quod non facit occulta. Attamen hæreo Suario tom. 1. de Relig. lib. 3. cap. 7. num. 4. affirmanti
- Suar.
- Vasq.
- Suar.

affirmanti sacrilegium esse, quia actus ille ex genere suo Ecclesie repugnat sanctitati. Alioquin species peccati ex futuro penderet euentu.

61. Tenetur ne diuinator exprimere, num exercuerit chiromantiam, pyromantiam, hydromantiam, &c. Seu an diuinauerit cum pacto demonis, necne? Negat Reginaldus tom. I. lib. 6. cap. 4. numero 114. quia hæ circumstantiæ non mutant speciem. Regin.

62. Tencor exponere, an violarim ieiunium per esum carniæ, aut per duplicem comestionem? Respondet Granado in 5.º. contr. 7. tract. 9. d. 9. n. 22. sufficientem esse huiusmodi confessionem: Toties ieiunium fregi, quia vtraque fractio eidem virtuti temperantiæ opponitur. Gran.

63. Deliquisti ex confidentia Bullæ vel Iubilæi: opus ne exprimere? Non; quia speciem non mutat, Fagundez part. 2. lib. 4. cap. 5. n. 8. actoræ. Fagund.

64. Proiecit quis Breuiarium in pelagus, aut venenum alicui propinavit: necessarium ne aperire causam, & effectum secutum? Sufficit aut se accusare de breuiarij proiectione, aut veneni propinatione: aut omissionem officij, & homicidium; quia in prima confessione aperit peccatum in causa, in secunda autem exprimit in effectu. Vasquez 1. 2. tom. 1. dict. 94. cap. 3. num. 16. Vasq.

65. Objicit se quis delinquendi periculo, & mox peccat: satisne confiteri peccatum? Satis; quia vnicum est peccatum, nisi notabilis mora intercesserit. Sanchez summ. tom. 1. lib. 1. cap. 8. num. 4. Sanch.

66. Quis pluribus peccatis committendis per ignorantiam se exponit, quam de facto commisit. v. gr. cognoscit quis foeminam vincibiliter vel affectatè ignorans qualis illa sit: exponit se periculo adulterij, incestus, sacrilegij. Quæsierim. si postmodum compererit solutam esse, sufficit se fornicatum esse indicare? Explicanda est ignorantia affectata, qua tot peccatorum specie distinctorum periculo se subiacuisse compererit. Sanchez sum. tom. 1. lib. 1. cap. 17. num. 23. Sanch.

67. Finis continet malitiam: verbi gr. furatur quis propter fornicationem, aut confitetur propter inanem gloriam: tenetur ne utrumque confiteri? Si finis continet malitiam grauem, (vt in primo casu) tenetur; quia addit actui nouam malitiam. Si autem venialem malitiam continet, (vt in casu secundo) non tenetur. Verùm in primo casu non oportet circumstantiam finis explicari, vt finem, sed explicari potest, vt distinctum peccatum: Furatus sum, & mox, Habui intentionem

- Conin. nem fornicandi. Ex *Coninch. de sacr. d. 7. dub. 4. num. 42. Quid si finis nullam habeat malitiam præter malitiam obiecti: v. gr. omittit quis sacrum propter studium. Nullo pacto est explicandus finis, quia studium nec venialem habet malitiam ab ipsa omissione distinctam. Sic Vasquez 1. 2. dist. 93. cap. 3.*
- Vasq. 68. Peccauit quis coram alijs, qui in scandalum ideo adducti sunt: quidnam exponendum? Aperiendus numerus personarum, & species peccatorum, ad quæ alij inducti sunt. Exponendum, an ruina alterius fuerit formaliter volita: an verò solum interpretatiuè, & in causa. Fatur Magister meus Hurtado de Mendoza 2. 2. d. 173. sect. 8. §. 61. Scio excusari ab scandalo qui coram alijs delinquant, vel quia videntes ita sunt in bono stabiles, vt nullo modo censeantur scandalum passuri: vel quia adeò profligati, vt ex aliorum crimine minimè immutandi videantur. Sic & Magister meus Ioannes de Salas 1. 2. tom. 1. tract. 7. d. 46. n. 111.
- Hurt. 69. Sollicitauit vir fœminam: tenetur ne exprimere cum fornicatione scandalum? Minimè; quia plerumque fœmina à viro sollicitatur. Ipsa sollicitauit virum? Exprimere debet quod insolitum est. Vir etiam exponat si adeo precibus importunis est vsus, vt violentiæ possunt æquari. Salas 1. 2. tom. 2. tract. 13. d. 5. sect. 15. n. 133.
- Salas. 70. Explicanda ne circumstantia ignorantia inuincibilis in ordine ad censuras? Etiam; quia ab illis excusatur, sicut excusatur à transgressione præcepti humani. Quid de ignorantia affectata? Si non affectatur ad liberius viuendum, aliquando minuit culpam; si verò affectetur ad liberius viuendum, constituit specialem malitiam aduersus voluntatem seruiendi Deo. Palao tom. 1. tract. 7. d. 1. p. 16. n. 3. At Sanchez auctore sum. tom. 1. lib. 1. cap. 17. aggrauat solum notabiliter intra eandem speciem, ideo haud necessariò explicanda.
- Palao. 71. Furatur quis coram iudice, seu cum periculo vitæ manifesto: tenetur hanc circumstantiam confiteri? Asserit Vasquez 1. 2. tom. 2. quest. 73. art. 9. dub. 3. quia duo peccata gerit, furti, ac temeritatis. Hæreo Tannero 1. 2. d. 4. quest. 1. dub. 3. num. 72. existimanti non teneri; quia non vult directè pœnæ, aut periculo subiicere.
- Vasq. 72. Exponenda ne circumstantia delinquendi in die festo, in hebdomada sancta, in communionis die? Abnego cum Henriquez lib. 5. cap. 6. num. 6. quia circumstantia hebdomadæ sanctæ, aut diei communionis tantum est aggrauans. At diei festi delictum nec grauius est, quia in die festo prohibetur opus
- Tann. Henriq.

opus seruire corporale, non spirituale, quale metaphoricè peccatum dicitur.

73. Tenetur quis aperire, an peccatum commissum sit post confessionem ultimam? Non nisi ob aliquam circumstantiam mutantem speciem, aut constituentem hominem in proxima occasione peccandi .v.g. rubore quis afficitur de aliquo crimine, potest generaliore confessionem facere, & illud peccatum simul confiteri non explicando, an aliàs confessum sit; quia id parum variat confessarij iudicium. *Quid de pœnitentia grauiori imponenda, si expressisset nouum esse peccatum?* Poterit ipse pœnitens maiorem sibi pœnam adaptare. Sanchez apud Bonac. n. de sacr. dict. 5. quæst. 5. sect. 2. part. 2. §. 7. diff. 4. Sanch. num. 5.

74. Assolent peccata multiplicari aut ex multitudine actuum, §. 6. aut obiectorum, aut Præceptorum. Rogarim in primis, quoad De circumstantiam multitudinem: An meretrix (verbi gratia,) tenetur cunctanumerum peccatorum exprimere? Satis est exprimere tentia. pus, quò perstitit in prostibulo. FagundeX p. 2. lib. 3. cap. 4. Quoties, num. 11. Aduertens teneri saltem species peccatorum ex-
sens de numero

75. Exponenda ne oscula, & tactus post actum venereum? actuum Suarez in 3. p. tom. 4. d. 22. sect. 2. n. 8. & 9. asserit esse nouum obiecto-
peccatum, quia ad nouam copulam dirigitur. At Henriquez rum, & lib. 5. cap. 5. num. 5. aprè abnegat nouum peccatum, si huius-
modi tactus non dirigantur ad nouam copulam, sed ad com-
plementum præcedentis. Præcep-
torum. Suar.

76. Operam dat quis tactibus impudicis, & osculis, sed non ad copulam ordinando; qua tamen postea secuta sit: tenetur ne utrumque confiteri? Teneretur, quia sunt distincta peccata. Hur-
rado de sacr. d. 9. dif. 6. Hurtad.

77. Actus mali interni continuati quònam modo sunt in confessione exprimendi quoad numerum? Iuxta interruptionum numerum, siue interrumpantur per actum contrarium, siue per obliuionem, siue per somnium; quia tales actus nullam habent continuationem, cum vnus ab alio non dependeat. Sic Vasquez in 3. tom. 4. quæst. 91. a. 1. Ego quidem de obliuione & somno negarem cum Salas 1. 2. tom. 2. tract. 13. d. 5. sect. 3. Valq. num. 85. quia accidentaliter se habent circa actum, qui mu-
tatus non est per contrarium. Salas.

78. Retinet quis per annum rem alienam: quot peccata committit? Scio probabile vnum peccatum committere, etiamsi plures occasiones restituendi fuerint oblatae, aut pluries propositum non restituendi conseruaret, dummodo

non renouauerit, aut confirmauerit nouo actu: aut determinans restituere, data occasione non gesserit. At tamen
 Lessius. *Lessius lib. 2. cap. 22. dub. 3. num. 11.* asserit voluntariam rei alienæ retentionem discontinuari, si obligatus restituere, fiat impotens: per actum contrarium: per somnum: per inconsiderationem: vel obliuionem: si creditor exigit, & ipse non restituit: si videt illum egere, & non soluit. Quoad somnum, obliuionem, aut inconsiderationem non approbo; quia accidentaliter stanti proposito obueniunt.

Vasq. 79. *Per actus contrarios quis interruptit voluntatem prauam, v. gr. non restituenti, & potest explicare numerum peccatorum, tenetur ne explicare moram? Non tenetur, Vasquez asserente in 3. part. tom. 4. quæst. 91. art. 1. dub. 3. num. 36.* At si aliter non possit numerum interruptarum exponere, tunc necessario moram deberet exprimere.

Granad. 80. *Potest quis, adhibita diligentia, numerum peccatorum exactè declarare, sufficit ne moram exprimere? Quauis actus interrupti, & retractati sint plura peccata, in explicando tamen numero peccatorum non est seruandus rigor metaphisicus: sed sufficit confessario pœnitentis statum constare, qui sufficienter illi aperitur, si dixerit: Retinui rem alienam, aut officium diuinum omisi per annum; quia molestum esset maiorem imponere obligationem. Granada in 3. p. cont. 7. tract. 9. d. 10. num. 8.*

Fagund. 81. *Assolet pœnitens, quando numerus peccatorum exactè non venit in mentem, addere, plus, vel minus? postea ultra, vel citra numerum confessum aliqua veniunt in mentem: an necessarium est exprimere? Sufficit quod post numerum verisimilem addidit: plus, vel minus. Fagundez parte 1. libro 3. cap. 5. numero 9.* Ego si confessus decem, recorder viginti commisisse, non quiescerem; quia illa addita particula, plus, aut minus, hanc vim habet: Poco mas o menos, & ad duo vel tria ultra vel citra est solum extendenda.

Vasq. Suar. 82. *Profecto circa obiectorum numerum certum cum sit, posse in eodem actu plures malitias reperiri: rogo, an in confes- si ne debeant exponi? Ita planè; quia numerus obiectorum pertinet substantialiter ad actus indiuiduationem, qui explicari debet in indiuiduo. Sic Vasquez in 3. part. tom. 4. quæstion. 91. art. 10. dub. 4. num. 8. At Suarius in 3. part. tom. 4. dist. 22. sect. 5. numero 35. putat plura numero obiecta concurrere vt vnum moraliter, & vnum numero peccatum constituere: esse tamen*

tamen distinctè explicanda, quia peccatum aggrauant. At cum intra eandem speciem aggrauent, numerus obiectorum haud necessariò confitendus. Itaque in *Vasquez* sententia determinatus non ieiunare tota Quadragesima quadraginta peccata committit: qui vnico voluntatis actu statuit non recitare per annum officium, tot peccata gereret, quot anni sunt dies, &c. *Maledicit quis vno sermone Deum, Virginem, Apostolos.* Tredecim peccata committit. *Furatur plures oues vnius domini*, est vnum peccatum: *Plurium dominorum pro indiuiso*, etiam vnum. *Plurium pro diuiso*, sunt peccata diuersa. *Vasquez. Ladens vno verbo famam plurium personarum.* Plura peccata gerit. *Multo quis vnico ictu occidit.* Multorum homicidiorum est reus. *Si sunt Clerici occisi, aut vulnerati?* Multas percussor excommunicationes, & irregularitates incurrit. *Suarus de cens. dist. sect. 3. num. 8.* Suar. quia tres iniuriæ Ecclesiæ confurgunt, *Recogitat quis in pollutione tres coniugatas simul?* Tria peccata distincta gerit in confessione aperienda. *Henriquez libro 5. capite 8. numero 8.* Henric. *Inducit vno verbo tres ad peccandum.* Tria peccata committit. *Sanchez summ. tom. 1. libro 1. cap. 6. numero 8.* Porro in *Suarij* probabili sententia, vnum solummodo his in casibus peccatum perpetratur. Vnde si circumstantia tantum aggrauans non est necessariò aperienda in confessione numerus obiectorum non erit necessariò explicandus. *Existeris quis in peccato vnica verborum prolatione, aut ablutione viginti baptizat: vna absolutione plures absoluit: quid?* Vnum peccatum solummodo perpetrat, quia licet sint plura Sacramenta, per modum vnius ministrantur. *Tannerus 2. 2. dist. 4. question. 2. dub. 4.* *Vnico quis iuramento rogatus de pluribus articulis, plura mendacia confirmat: quodnam crimina?* Vnum periurium, nec tenetur numerum explicare. *Henriquez lib. 5. capite 5. numero 6.* *Quis plures, fidei articulos vincibiliter ignorat.* Vnicum peccatum gerit, sicut qui plures horas vna die omittit recitare. *Suarus de fide d. 15. sect. 1. Suar. num. 7.*

83. Circa numerum denique præceptorum quid obseruandum? Tunc plura præcepta constituunt actum multipliciter peccaminosum, quando diuersam virtutem respiciunt. Vnde ratione diuersorum præceptorum actus contrahit malitias diuersæ speciei: nisi eadem virtus pluries per eundem actum violaretur respectu diuersorum præceptorum, verbi gratia, coniugatus rem habens cum coniugata, duplex committit

adultera. Contra verò qui omittit sacrum die Dominica in qua aliud Festum de præcepto incidisset; vel ieiunium vigiliae occurrentis in die Quadragesimæ: vnum peccatum ageret; quia hæc præcepta eandem virtutem respiciunt: hoc temperantia, illud Religionis *Vasquez in 3. part. quest. 91. art. 1. dub. 4. num. 9.*

Vasq.
84. *Furatur quis rem sacram de loco sacro: quot sacrilegiorum est reus? Vnius, ob vnicam virtutem violatam. Fagundez p. 2. lib. 4. c. 5. n. 21. Teneor ad officium diuinum ratione beneficij & ordinis sacri. Vnicum peccatum, quia contra vnam Religionis virtutem. Fagundez citat. n. 35.*

Fagund.
85. *Pluribus iuramentis, aut scripturis, pluribus votis obligatus ad rem agendam, aut non agendam, omnia violauit: quot peccata commisit? Vnum, sic in confessione aperiendum: violauit vnum iuramentum, aut votum. Henriquez lib. 2. cap. 5. num. 6.*

Henriq.
86. *In quadragesima confessionem inualidam agens delinquit, contra præceptum diuinum de integritate confessionis, & contra Ecclesiasticum de confessione annua: quot peccata gessit? Vnum: quia præceptum Ecclesiæ diuino subordinatur. Fagundez p. 2. lib. 3. cap. 5. num. 8.*

Fagund.
87. *Quis Eucharistiam sumens in peccato duo præcepta violat, vnum confessionis ante communionem, alterum dignæ susceptionis Eucharistia: quot crimina perpetrat? Vnum contra dignam susceptionem Sacramenti; quia præceptum confessionis præuix in hunc finem ordinatur. Azorius part. 1. lib. 10. c. 31. quest. 11.*

Azor.
88. *Celebrat quis cum peccato mortali, & excommunicatione: quot perpetrat crimina? Vnum, quia vtrumque præceptum prohibet communionem eiusdem virtutis intuitu, scilicet Religionis. Vasquez in 3. part. tom. 3. d. 106. cap. 1. num. 6.*

* * *